

Грегор Розумовський: Серце України — це свобода

Нащадок гетьмана, історик і граф — про ініціативу протидії інформаційним маніпуляціям «Реальність кусається», видання віденського сімейного архіву та наукове відкриття в зоології

» стор. 13

Віктор Ющенко: Школа національного усвідомлення ніколи не буває заочною

Третій президент України — про «вік» нашої Держави, як перемогти у війні і подолати виклики «руського міра»

» стор. 4—5

Прийшов на допомогу

До подальших виступів у відборі на ЧС-2022 збірну України готуватиме Олександр Петраков

» стор. 15

Україна молода

П'ятниця, 20 серпня 2021 року

№86 (5818)

Учораšní курси НБУ:
1 \$ = 26,645 грн
1 € = 31,237 грн
1 рос. руб. = 0,361 грн

«Мрія» в небі

Три військові паради, наймасовіше виконання «Червоної руги» на Луганщині та десять століть української музики у Києві

» стор. 2

■ РИМА ТИЖНЯ

Назустріч святу

Олександр ІРВАНЕЦЬ

*Поставала наша держава
Серед різних епох і ер:
Русь велична часів Ярослава,
Романтичні часи УНР...
Мали ми і вождів, і пророків,
І невдовзі натхненно ми
Всі відзначимо тридцять років
Свого виходу із пітьми.
Хоч ми мали пристойну владу
Десять років із тридцяти,
Хай минуле скиглить позаду.
Наша справа — вперед іти!
Вже й підтримку, і зраду пізнавши,
Визначаємо шлях свій самі
І це свято все-таки наше,
А не тих, котрі при кермі!
Твоя доля трагічна й велична.
Є в ній радість, і є біда.
Україно! Вітчизно вічна!
Тобі — тридцять! Ти — молода!*

Репетиція святкового параду.
Фото з сайту hromadske.ua.

Передплатіть «Україну молоду» на четвертий квартал

стор. 7

Дмитро Кулеба
глава МЗС України

«23 серпня засновниками «Кримської платформи» стануть 44 держави та міжнародні організації. Це 14 глав держав, урядів та ЄС. На рівні президентів будуть представлені Латвія, Литва, Естонія, Польща, Словаччина, Угорщина, Молдова, Словенія, Фінляндія, а також президент Євросоюзу. Отже, разом з Україною — 45 учасників».

ЮВІЛЕЙ

«Мрія» в небі

Три військові паради, наймасовіше виконання «Червоної рути» на Луганщині та десять століть української музики в Києві

Свдокія ФЕЩЕНКО

Уже котрий день мешканці столиці рахують літаки, з «Мрією» включно, та гвинтокрили, які пролітають для репетиції параду, що відбудеться святкового для України наступного вівторка. А ще стоять по годині в заторах, бо десь рухаються на попередній прогон танки й інша бронетехніка. Загалом свій 30-й День відновлення Незалежності країна вперше відзначатиме потрійним парадом: на Хрещатику в Києві, в Одесі та на річці Дніпро в столиці. До урочистих заходів 24 серпня залучать понад 5 тис. військових та представників оборонного сектору (у т.ч. учасників бойових дій), 100 літальних апаратів, 400 одиниць озброєння та техніки, повідомляють раніше в МВС та Міноборони України.

Тим часом мистецьких заходів повсюду стільки, що лише встигай побачити!

У Києві завершили монтувати сцену (30 тонн сценічних конструкцій і LED-екран площею понад 50 кв. м.) навпроти Михайлівського Золотоверхого храму, де 22 серпня представлять 1,5-годинну вечірню програму «Ковчег: десять століть української музики», яку в наступні дні матимуть змогу дивитися і слухати у Львові й Одесі. Загалом прозвучить понад 20 шедеврів української музичної спадщини. Спеціально до події Сергій Жадан та гурт «ДахаБраха» написали пісню — легенду про Ноя на український лад. Українську «Ой, верше, мій верше» і кримськору Ренгерден виконає Джамаала. Співатимуть чоловічий і жіночий хори, вісім солістів, п'ять музичних гуртів. Симфонічним оркестром диригуватиме Оксана Линів, співавторка концерту. У Києві до «Ковчегу» приєднаються зірки української сцени — Святослав Вакарчук та солістка гурту The Hardkiss Юлія Саніна. Михайлівська і Софійська площі поряд — вмістять усіх бажаних. Вхід вільний.

«Ти у мене єдина» — так назвали проєкт, який на Луганщині у Сіверськодонецьку (який все ще залишається з офіційною назвою Северодонецьк) пройде 23 серпня на площі Перемоги, з артистами, письменниками й майстрами народної творчості. Мегашоу створюють «Шпилясті кобзарі», Юрко Журавель із гуртом Ot Vinta, «Скай», «GG Гуляй Город», Поль Манондіз, Ярмек. Ініціаторка й організаторка Анжеліка Рудницька повідомляє, що концерт відбудеться, всупереч тому, що на Луганщині поширюють чутки про його скасування. Ще й встановлять національний рекорд із наймасовішого виконання пісні «Червона рута». Трансляція буде доступною на ютуб-каналі «Територія А».

У столичній програмі головний концерт 24 серпня біля Верховної Ради на площі Конституції — за участі італійського тенора Андреа Бочеллі та української примадони оперних сцен світу Людмили Монастирської. Щоправда, навколо нього вже виникла ситуація, яка схожа на «розбірки» між президентською командою та київською владою. Чомусь представники влади і багато ЗМІ вирішили «хайпнути», не вивчивши добре, які де хто пам'ятники встановлював на території Маріїнського парку і в яких місцях там можуть бути захоронення.

Хоча відвертих ляпів у процесі підготовки до святкування 30-річчя відновлення Незалежності «зелена» влада зробила немало. Найдемонстративніший: коли на початку Інститутської, біля майдану Незалежності, на Алеї Героїв Небесної сотні для інсталяції про радянське минуле (?) почали завозити муляжі автоматів, з яких лилася газувана вода по 3 коп., й обляштувати якусь стилізовану квартиру. Активісти все демонтували ще до приїзду поліції, яка, щоправда, кількох людей затримала. Напевно, переплутали сценарій «Кварталу» і державних заходів...

Але все буде Україна! ■

Тарас ЗДОРОВИЛО

На передовій ЗСУ знову втрати: 16 серпня в зоні проведення операції Об'єднаних сил від кулі снайпера загинув старший солдат, заступник командира бойової машини, навідник, оператор 1-го механізованого відділення 3-го механізованого батальйону — Артем Мазур 1995 року народження. Був призваний Олександрійським РВК, що на Кіровоградщині, у лютому 2017 року. У загиблого залишилась дружина та мати. Ще один український борець загинув уранці 19 серпня — в результаті ворожого обстрілу він отримав вогнепальне поранення, не сумісне з життям.

Ворог продовжує підступно обстрілювати підконтрольні українській владі території. Останнім часом усе частіше страждають мирні жителі та їхні помешкання: 17 серпня на Луганщині російсько-окупаційні війська поранили жінку із Золото-4, яка потрапила до лікарні. У цей же день у результаті ворожих обстрілів один військовий зі складу Об'єднаних сил отримав поранення, воїн перебуває у лікарні. Стан здоров'я пораненого — задовільний.

Згідно зі зведенням шта-

Валентина ГРИГОРЕНКО

У столичному Музеї видатних діячів української культури напередодні Дня Незалежності та Дня прапора — 20 серпня відкривається фотовиставка «Відомі сучасники у відновлених вишиванках видатних українців». Це свого роду чергова презентація масштабного Всеукраїнського проєкту «Вишиванка в одязі видатних українців», який було започатковано у 2019 році для можливості ознайомитися з відновленими версіями сорочок видатних українців, які стояли біля витоків національного відродження.

Старша наукова співробітниця музею Оксана Константинівська нагадує, що в другій половині XIX століття представники української аристократії та свідомої інтелігенції своїм прикладом носили предмети народного одягу розпочали демонструвати свою національну приналежність. У такий спосіб було створено своєрідний прецедент нового національного символу — вишита сорочка.

У рамках проєкту майстрині ZETA atelier пошили та вишили сучасні версії сорочок Тараса Шевченка, Лесі Українки, Михайла Старицького, Івана Франка, Дмитра Яворницького, Максима Рильського, Марії Заньковецької, Миколи Садовського та предмети одягу оздобленого вишивкою з родин Скоропадських та Косачів. Моделями, які їх демонструють, стали відомі сучасники, зокрема актори Євген Ніщук та Ахтем Сеітаблаєв, артистки Анжеліка Гирич та Ірма Вітовська, продюсерка Наталя Яковлева, засновниця Всесвітнього дня вишиванки Лєся Воронюк, філософ та релігієзнавець Ігор Козловський, фронтмен фольк-гурту Kozak System Іван Лєнь.

Проєкт має наукову підтримку

НА ФРОНТІ

Нічого святого

Від ворожих обстрілів продовжують гинути бійці ЗСУ і страждати мирні жителі

бу ООС, упродовж доби 18 серпня в районі проведення операції Об'єднаних сил зафіксовано три обстріли з боку збройних формувань Російської Федерації. Ворог обстрілював українські позиції поблизу Широкиного, Водяного, що на Приазов'ї, та Опитного. Гатили окупанти наших бійців із мінометів 82-го та 120-го калібрів, автоматичних станкових і ручних протитанкових гранатометів.

Станом на 7-му годину ранку 19 серпня було зафіксовано три порушення режиму припинення вогню: ворог обстрілював ЗСУ біля Новоолександрівки, Кримського та Нью-Йорка з мінометів 120-го калібру, зі станкових протитанкових гранатометів і стрілецької зброї. На обстріли російсько-окупаційних військ українські захисники відкрива-

ли вогонь у відповідь.

Українська сторона Спільного центру з контролю та координації питань припинення вогню та стабілізації лінії розмежування сторін повідомляє про грубі порушення з боку збройних формувань Російської Федерації, про що йдеться у Звіті місії ОБСЄ від 17 серпня 2021 року. Окупанти продовжують нехтувати вимогами щодо розміщення озброєння та військової техніки.

Так, БПЛА малого радіуса дії місії ОБСЄ зафіксував на тимчасово окупованій території Донецької області, поблизу населеного пункту Покровка, 3 одиниці РСЗВ БМ-21 «Град», які розміщені з порушенням лінії відведення, 17 одиниць танків, 3 одиниці причіпних гаубиць 2А65 «Мста-Б», 3 одиниці самохідних гаубиць 2С1 «Гвоздика» та 3 мі-

номети, розміщені поза межами виділених місць зберігання. Крім того, в зоні безпеки перебуває 22 одиниці бойових броньованих машин.

Патрулем ОБСЄ також зафіксовано РСЗВ БМ-21 «Град», яка розміщена з порушенням лінії відведення на полігоні неподалік населеного пункту Мирне та ЗРК 9К33 «Оса» в окупованому населеному пункті Велике Оріхове.

Системні порушення щодо активного пересування озброєння та військової техніки на території, не підконтрольній уряду України, свідчить про участь ЗФ РФ у комплексних заходах бойової підготовки на полігонах із ротацією на лінії розмежування.

Варто зазначити, що значну кількість озброєння Місія зафіксувала поблизу населених пунктів, що дає змогу ЗФ РФ вести провокаційний вогонь із подальшим розповсюдженням фейкових звинувачень Збройних сил України в обстрілі житлових кварталів. Збройні формування РФ продовжують демонструвати небажання виконувати раніше досягнуті домовленості. Підрозділи Збройних сил України перебувають на позиціях і неухильно дотримуються зобов'язань щодо режиму припинення вогню. ■

СИМВОЛИ

Вишиванки видатних

Відтворені сорочки Лесі Українки і Тараса Шевченка покажуть на фотовиставці

Ірма Вітовська та Анжеліка Гирич у сучасних версіях вишиванок Марії Заньковецької.
Фото з фейсбука акторок.

Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України та громадської організації «Всесвітній день вишиванки». До нього долучилися літературно-меморіальні музеї: Шевченка, Марії Заньковецької, Максима Рильського (Київ), Лесі Українки (Новоград-Волинський і Луцьк), Івана Франка (Львів), Дмитра Яворницького (м. Дніпро) і столичний Музей гетьманства.

Результатом спільної роботи працівників музеїв, майстринь-ви-

шивальниць стало також однойменне біографічно-мистецьке видання Видавничого дому Адеф-Україна, яке висвітлює творчий шлях та фрагменти приватного життя відомих українців, та фотовиставка портретів амбасадорів проєкту.

Виставка була представлена на різних мистецьких платформах та в установах. Її бачили у Верховній Раді, «Кримському домі», «Жнижковому арсеналі 2021», на ювілейних заходах ГО «Всесвітній день вишиванки». ■

РАХУНКОВА ПАЛАТА

понад 11 млрд розмінних та обігових монет було відкарбовано на Монетному дворі за час існування підприємства, повідомили у НБУ.

понад 50 тис. хасидів очікують цьогоріч в Умані, заявив представник Нацполіції України Ігор Клименко.

7 тис. 112 земельних угод зареєстровано наразі в Україні, йдеться у звіті AgroPolit.com та Zemelka.ua.

понад 180 фільмів, мультфільмів і серіалів зазвучали українською у межах проєкту «Hollywood українською», повідомили у пресслужбі Sweet.tv.

У 100 найкращих та інвестиційно привабливих міст світу вперше потрапив Київ згідно з рейтингом Best Cities Reports 2021, повідомив Департамент економіки та інвестицій КМДА.

■ СКАРБИ

Очікуємо третього золотого дощу

Унікальні пам'ятки скіфської доби свідчать про давню історію українських земель

Валентина САМЧЕНКО

У Києві за останні тижні відкрили другу виставку, на якій представлено унікальні пам'ятки скіфської доби із зібрання Музею історичних коштовностей України, — «Скіфське золото» у Національному музеї історії України. Представлено вишукані предмети — це, найперше, про те, яка багата давня історія України. За роки незалежності ці скарби національного значення побували на понад 40 виставках, знайомлячи закордонних відвідувачів з нашою країною, констатував куратор виставки Юрій Полідович.

Колекція скіфських старожитностей, яку вже понад 50 років зберігає Музей історичних коштовностей — філія Національного музею історії України, — має світове значення. До неї входять таємничий ритуальний предмет із філігранним зображенням батальних сцен з кургану Передерієва Могила (Донецька обл.), оббивка горита (чохла) із зображенням сцен із життя Ахілла з Мелітопольського кургану (Запорізька обл.), вишуканий комплект жіночих прикрас із Трибратніх курганів (Крим), меч у піхвах, декорованих зображеннями звірів, ажурна пластина зі сценою полювання, посуд у формі рога... «Кургани скіфів — це монументальні споруди, тому знайти такі пам'ятки було нелегкою справою», — зауважив гендиректор Національного музею історії України Федір Андрощук.

«Особливої краси витвори із золота є своєрідним літописом скіфської історії. Виготовлені 2 тис. 500 років тому, вони є частиною величній історії України», — сказав на відкритті міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко.

«Перші скіфські пам'ятки, знайдені в українській землі, були вивезені з України. Друга хвиля

Виставка «Скіфське золото». Фото Валентини САМЧЕНКО.

дощу скіфських старожитностей, що пролилася на Україну, осіла в Музеї історичних коштовностей і знайшла тут довічне зберігання, — розповів багаторічний керівник Запорізької археологічної експедиції Інституту археології НАН України, доктор історичних наук Віталій Отроценко. — Скарби України невичерпні. Але археологічні роботи вимагають державного фінансування, тому влада має звернути на це увагу».

Відомий скіфолог Юрій Болтик у коментарі «Україні молодій»

розповів, що в Україні — все ще багатій на кургани, хоч і частково знищені і розграбовані, — за різними підрахунками, працюють від 35 тисяч до 50 тисяч «чорних археологів». Щоби припинити їх незаконну діяльність, варто би було, як в Італії, запровадити спеціалізовану археологічну поліцію. Натомість офіційно у сфері працюють близько тисячі спеціалістів, з яких розкопками займаються близько 300 науковців, не без допомоги студентів і волонтерів. ■

Лариса САЛІМОНОВИЧ

У четвер, 19 серпня, депутати відправили таємним голосуванням у відставку голову Харківської облради Артура Товмаса, якого підозрюють в отриманні хабара на суму 1 050 000 гривень. За даними слідства, ці гроші йому пообіцяв сплатити керівник одного з комунальних підприємств міста, аби залишитися на своїй посаді. Підозрюваний пообіцяв довести свою непричетність до корупційної схеми і добровільно склав свої повноваження.

Наразі на посаду голови облради претендує лише представниця «Слуг народу» Тетяна Єгорова-Луценко, оскільки інші фракції своїх кандидатів не висували. За поперед-

■ ВІДДІЛ КАДРІВ

Голови полетіли

«Слуги» замінили своїх, які очолювали обласні харківські раду та держадміністрацію

німи даними, її готові підтримати представники блоку «Успішний Харків» та ОПЗЖ. Водночас депутати від «Європейської Солідарності», найвірогідніше, за її кандидатуру не проголосують.

Цікаво, що недавно свого крісла позбулася і Айна Тимчук, яка з осені минулого року очолювала Харківську облдержадміністрацію. Це рішення у Кабміні ухвалили після кількох гучних скандалів, що

поставили під сумнів репутацію представниці партії влади. Віднедавна обов'язки керівника області виконує колишній співробітник СБУ Олександр Скакун. «Ми на порозі політичного іспиту. Це факт, — прокоментував кадрову кризу в керівництві області він. — Наразі ми знаємо, що складає повноваження голова обласної ради, в області призначено тимчасового виконувача обов'язків

голови Харківської обласної адміністрації, наразі ми маємо виконувача обов'язків мера. Таким чином політична ситуація у нашій прифронтовій області, як у 2014 році, я вважаю, не є стабільною. Як офіцер Служби безпеки України хочу звернути увагу, що це дуже небезпечні чинники для можливої дестабілізації ситуації в регіоні. Особливо під час гібридної війни з РФ». ■

■ ГАРЯЧА ТОЧКА

«Не підемо, поки всіх не витягнемо»

Американці можуть затриматися в Афганістані, а Польща надсилає туди своїх військових

Інна СТЕПАНЧУК

Тисячі людей намагаються виїхати з Афганістану, владу в якому 15 серпня захопило угруповання «Талібан». Чимало країн долучилися до евакуації біженців, але літаків не вистачає для всіх охочих. Евакуйованих везуть до Франції, Німеччини, Великобританії, Італії, Узбекистану, Індії, Непалу, Австралії.

Починаючи з неділі в аеропорту Кабула та поблизу нього вже було вбито 12 людей, повідомляє «Рейтер» з посиланням на представників НАТО. Люди загинули як від пострілів, так і від тисняви, яка утворилася, коли біженці намагалися потрапити в аеропорт. Американські військові, які контролюють аеропорт, були змушені припинити польоти в понеділок після того, як тисячі наляканих афганців заповнили летовище, намагаючись сісти на якийсь із літаків. У вівторок ситуацію вдалося взяти під контроль, і польоти відновилися. Таліби запевняють, що не перешкоджають іноземцям, які прямують в аеропорт Кабула дістатися летовища. Водночас, за іншими повідомленнями, бійці «Талібана» 19 серпня укомплектували блокпости біля аеропорту Кабула, що перешкоджає доступу навіть тих афганців, які мають дозвіл на поїздку.

Своє перше інтерв'ю після захоплення Афганістану талібами вчора дав телеканалу ABC президент США Джо Байден. Він наголосив, що американські військові можуть залишитися в Афганістані і після 31 серпня — дати, яку раніше називали як крайній термін для їхнього виведення. Це станеться, якщо в Афганістані ще залишатимуться громадяни США, які не встигли залишити країну. «Ми не підемо, поки всіх не витягнемо», — запевнив Байден. Наразі в Афганістані залишаються від 10 до 15 тисяч американців. Крім того, США хочуть евакуювати 50-65 тис. афганців, які співпрацювали з американською місією, повідомляє Бі-Бі-Сі. На даний час США змогли вивезти з країни приблизно 5 тисяч людей, повідомили в Пентагоні.

Україна вивезла з Кабула 79 людей (громадян України, Нідерландів, Хорватії, Білорусі та Афганістану, серед яких — відома афганська режисерка Сахра Карімі). В планах — евакуювати ще 120 осіб. Проте на момент верстки номера це зробити не вдалося. Як повідомив BBC News Україна речник МЗС України Олег Ніколенко, на території Афганістану залишаються ще 50 українців.

Тим часом президент Польщі Анджей Дуда підписав рішення про відправку в Афганістан військового контингенту зі 100 осіб для допомоги в евакуації. Він перебуватиме в країні до 16 вересня. Як пояснює голова Бюро нацбезпеки Польщі Павел Солах, завданням польського військового контингенту в Афганістані буде співпраця з силами інших країн під час евакуації, бойових завдань він не виконуватиме. ■

■ НОВИНИ ПЛЮС

Зустріч Байдена і Зеленського перенесли

Зустріч президентів США та України Джо Байдена і Володимира Зеленського відбудеться у Вашингтоні 31 серпня, а не 30-го, як планувалося раніше. Про це журналістам повідомив міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба. Таке рішення ухвалено «з огляду на розширення елементів програми візиту».

У Росії розбився другий за два дні військовий літак

18 серпня під час тренувального польоту в Астраханській області Росії розбився винищувач МіГ-29СМТ. Пілот загинув. Як повідомили у пресслужбі Південного військового округу РФ, літак зазнав аварії відразу після зльоту при виконанні першого розвороту. Раніше, 17 серпня, новітній російський літак Іл-112В розбився під час тренувального польоту в Московській області. Екіпаж загинув.

■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА ■ РАХУНКОВА ПАЛАТА

222 незаконні вироків за ухилення від служби у ЗС РФ винесли в окупованому Криму, повідомив аналітик Кримської правозахисної групи Олександр Сєдов.

74% українців користуються соцмережами, згідно з даними опитування Research & Branding Group.

69% українців у 2021 році підтримали б на референдумі незалежність України, такі результати опитування Центру «Соціальний моніторинг».

67% українців вважають себе бідними, поінформував економіст Олександр Савченко.

Майже 50% українців проти того, щоб президент Володимир Зеленський йшов на другий термін, згідно з опитуванням «Центру Разумкова».

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

Відзначення державних свят, а День Незалежності в цьому переліку стоїть на першому місці, завжди ґрунтується на великій кількості важливих і чутливих символів. Які, зокрема, дозволяють відчувати орієнтири нашого руху, досягнути обсяги зробленого й окреслити завдання на ближчу і віддаленішу перспективу. Про символи, тенденції і шляхи розвитку ми розмовляємо з президентом України Віктором Ющенком — людиною, яка свого часу сама стала символом. Принаймні саме його прізвище стало частиною офіційного гасла Помаранчевої революції, що першою розвернула політичний курс країни від Москви на Захід. ...Ми спілкуємося з третім президентом у музейному комплексі в Нових Безрадичах під Києвом. Комплекс споруджується за його ініціатиивою і, як сподівається Ющенко, буде відкритий уже влітку цього року. «Це — виставкова галерея колекції народного мистецтва, яку ми відкриємо першою серед інших об'єктів, це — музей трипільської культури, це — хата Тараса Шевченка, створена за його проектом. Поет мріяв поставити таку в Україні, десь на Дніпрових кручах. Не встиг. Але ми виконали цей його останній заповіт», — розповідає Віктор Андрійович. Очевидно, і цей проєкт варто вважати одним із важливих державних символів.

«Україні аж ніяк не 30 років»
■ Святкування Дня Незалежності, яке ми відзначимо вже за кілька днів, зазвичай спонукає до узагальнень і підбиття підсумків. Особливо, враховуючи ювілейну дату. Вікторе Андрійовичу, з чим, на вашу думку, прийшла Україна до свого тридцятиліття? Що нам вдалося зробити, а що, на жаль, досі залишається у планах?

— Коли ми говоримо про ювілей, то насамперед маємо зрозуміти: насправді Україні аж ніяк не тридцять років. І навіть не сто, двісті чи п'ятсот — ми вже давно минули тисячолітній рубіж. І це, якщо відверто, ще дуже скромна цифра, адже насправді ми дуже древня країна Європи. Так, у певні історичні періоди ми то були на політичній мапі світу, то ставали чисьось колонією — а це, звісно, серйозно підточувало національні амбіції і національні ресурси.

Але якщо ми спробуємо сьогодні зрозуміти, що зроблено нами за 30 років і чим його можна виміряти, то побачимо, що наш найбільший успіх — це національне усвідомлення. Від того скромного рівня, який ми мали три десятиліття тому, до сьогоднішнього. Найяскравіший маркер — тоді, тридцять років тому, відповідаючи на питання референдуму «У якій країні ви б хотіли жити?», значна частина українців відповіла: «У СРСР».

Це не докір, навіть не оцінка певних соціально-політичних процесів, це — мітка, яка дозволяє побачити, де в цей період перебувала Україна. Так, у 1991 році ми допускали, що наше життя в тюрмі народів триватиме ще довго. Сьогодні ми стали іншими — в жодному разі не хочемо повернутися в 90-ті роки, в черги за цукром, у магазини з талонами і дефіцитом. Ми вже по-іншому дихаємо, по-іншому одягаємося, сирій колір дедалі швидше зникає з нашого життя.

І коли 80 відсотків наших співвітчизників нині позиціонує себе патріотами України, то я як фінансист хочу сказати: «Це наш головний внутрішній валовий продукт». А вже патріот несе відповідальність — за націю, за державу, за родину. Він уже не наймит, не приймак, який прийшов відпрацювати «до осені», а потім ситуація у країні його вже не цікавить. Він — повноцінний учасник і творець процесів державотворення.

■ А які з завдань, які стоять і продовжують стояти перед молодією державою, на вашу думку, залишаються виконаними?

— У такому формулюванні я бачаю помилку. Адже чимало людей у нас звикли показувати перстом на іншого, аби виправдатися за власну бездіяльність. Мовляв, у нас голова сілярди не той, в обряді не ті люди, президент і прем'єр-міністр не на своєму місці... Так, від влади в державі залежить багато, але головне — це мати відповідальне суспільство. Яке розуміє, що воно хоче, і під ці свої вимоги формує владу, — таким чином у державі з'являється глибокий двосторонній зв'язок «суспільство — влада».

Якщо в державі щось не виходить, давайте проаналізуємо: а ми насправді маємо те «доросле» суспільство, яке може чітко формулювати свої завдання обраній

владі і бути відповідальним у контролі за їх виконанням? Адже якщо суспільство не навчиться нести відповідальність за свій вибір, усім нам буде непросто. Йдеться, звісно, не про персоналії в політиці, а про наш політичний курс.

Багато завдань, які в державі не вдалося виконати, пояснюють проблемами в діяльності влади. Так, ніде в Європі парламент так довго не залишався комуністичним, як у нашій країні. Але ж ми самі обирали цей парламент!

А тому сьогодні важливо, щоб ми і надалі продовжили політику дорослішання нації. Адекватна, симетрична, розвинена нація, націлена на зворотний діалог, — це те головне завдання, яке стоїть перед нами на тридцятomu році Незалежності.

«Ніколи не кажіть, що Росія сильна, що їй неможливо подолати військовим шляхом!»

■ Одним із найбільш важливих аспектів сьогоднішнього дня, якому наразі не видно вирішення, є російсько-українська війна на сході нашої держави. Що може зробити суспільство, держава, влада для того, щоб зменшити соціальні, економічні наслідки цього протистояння для України, — якщо ключ від зупинки воєнних дій не в нас, а у Кремлі?

— Тарас Шевченко написав у своєму геніальному вірші: «Мій милий краю..., за що тебе Господь карає?... Карає тяжко за Богдана і нерозумного Петра...». Я розшифрую ці слова так, як я їх розумію: будь-яка політика зближення чи злиття з Московією в будь-які часи є коренем нашого лиха.

Якщо ми думаємо, як зробити, аби наші хлопці не гинули на сході України, треба насамперед відмовитися від політики, про яку застерігав Тарас Шевченко. Подивіться, як упордовж останніх 400 років ми були рабами і лакеями Москви. Нас прив'язали до ярма, до сохи, — і всі наші здобутки йшли на благо імперії: спершу царської, потім червоної.

Нам треба навчитися бачити свою націю вільною і суверенною. Будь-яка інша політика — це політика рабства в Україні. На наших землях пройшла політика великої русифікації. Сьогодні російська мова — це головний фактор русифікації України. Якщо до цього ви додасте російську книгу, російську газету, російську культуру, російськомовне побутове обслуговування, отримаємо всі ті проблеми, з якими стикається сучасна Україна.

Це абсурд, але ми досі живемо разом зі Щорсом, Павликом Морозовим, Сталіним у Запоріжжі й Катериною Другою в Одесі. У вас немає відчуття, що все це — готовий «руський мір» на території України? Не вистачає тільки російського паспорта...

■ Але більшість людей, які закликають «залишити у спокої історію», здається, цього просто не усвідомлює.

— Існує прямий зв'язок між русифікацією, російським оцерковленням, мілітарною окупацією і паспортизацією, яка відбувається сьогодні в так званих «ДНР» і «ЛНР».

Якщо ми говоримо про політичну карту Східної Європи, зверніть увагу: сьогодні

■ ДІЙОВІ ОСОБИ

Віктор Ющенко: Школа національного усвідомлення ніколи не буває заочною

Третій президент України — про «вік» нашої Держави, як перемогти у війні і подолати виклики «росского міра», чи зможемо ми вступити в НАТО, як варто використати у своїх цілях запуск газогону «Північний потік-2» і де взяти грошей для розвитку української економіки

ні в цьому регіоні ми відчуваємо наслідки шести військових конфліктів. Це Карабах, Південна Осетія, Абхазія, Крим, Придністров'я, Донбас. І все це в миролюбивій Східній Європі. І найголовніше: неважко завважити, що в будь-якому конфлікті окупантом є Росія.

Більшість держав у регіоні, починаючи з країн Балтії, віднесли Росію до числа найбільш небезпек суверенного устрою своїх країн. А вже проєкт «росского міра», який реалізує наш північний сусід, — це відновити свою квазіімперію за всіма тими ознаками, які були характерними для СРСР — одного з поларних політичних центрів світу.

■ Як же протистояти цим планам?

— Ніколи не кажіть, що Росія сильна, що їй неможливо подолати військовим шляхом! Як приклад, я хочу вибудувати паралель із В'єтнамом: близько 50 років тому маленька нація перемогла першу армію світу. Може, це трапилося завдяки тому, що АК-47 — найкращий автомат чи МіГ-16 — найдовершеніший бойовий літак у світі? Ні, неправда! Їхня зброя аж ніяк не переважала американську, але в них був дуже потужний чинник — національний дух. А тому, якщо у вас є дух і правда, це означає, що на вашій стороні Бог і що вам не страшна ні Москва, ні будь-хто інший. Дух і правда — та сила, яка змагає все. Завжди в бою перемагає дух, а не кількість війська.

І та національна політика, яка гартує дух, має стати політикою одногосля — яка приведе нас до розуміння, яку політику треба вибороти, щоб і стати економічно здоровими, і мати добре озброєну армію. І тоді перемога обов'язково прийде. У В'єтнамі вона прийшла на десятому році війни.

Насправді ж перемога — в наших руках, нашому серцю і нашій свідомості. Натомість в Україні нас чомусь привчають, що сьогодні на Донбасі триває не війна, а «конфлікт», відбуваються якісь незрозумілі «події на сході» — мені іноді навіть шкода ведучих деяких телеканалів, які намагаються формулювати ці визначення.

Дуже важливо мати правильно сфор-

мульовані дефініції, тобто називати речі своїми іменами. У цьому контексті я вважаю дуже дивними наші сьогоднішні відносини з Росією. Адже не так легко знайти приклади аналогічної ситуації в інших державах, коли на восьмому році війни вони зберігають дипломатичні відносини з агресором, стратегічне партнерство, вільну економічну зону, яку ми створювали в окупованому Криму, чи торговельне партнерство номер один, як у нас із Росією за даними статистики.

Хіба ми не розуміємо, що кожен долар, який ми заплатили Росії за будь-що, це долар, який йде на окупацію України!!! Ми ж переробляємо російську нафту, бензоколонки автомобілістів заправляють російським бензином — і це, до речі, відбувається не лише в Україні, а в усій Європі.

Якщо ми хочемо відновити мир і спокій у Європі, то для цього існують декілька простих шляхів. Як відомо, дві третини російського бюджету наповнюється з двох труб — нафтової і газової. А тому колективна Європа, Сполучені Штати можуть легко впливати на таку доволі слабку економіку — шляхом ембарго. Як, скажімо, було в Ірані: минав короткий проміжок часу після запровадження ембарго, і ця країна вже була готова до перемовин.

А ми, перебуваючи на восьмому році війни, і далі танцюємо навколо тих «колядок», які випсані у «Мінську-два» — російському документі за формою і змістом, який веде нас не просто до ганьби, а до причреченості. Особисто я не знаю президента, який може виконати ці угоди.

Нам, владі та суспільству, необхідно зробити боєздатною українську армію, мобілізувати національний дух і, коли кожна українська родина буде працювати на перемогу незалежно від того, де вона перебуває, тоді ця перемога не змусить себе довго чекати.

«Коли мені на Бухарестському саміті показали проєкт резолюції, я сказав, що з таким документом додому не поїду»

■ Одним із важливих оборон-

них чинників для України є наше потенційне членство у НАТО. Свого часу, в 2008 році, ці ідеї мали доволі низьку підтримку серед українського населення, і як наслідок нам відмовилися надати ПДЧ. Сьогодні частина українців, які підтримують вступ до Альянсу, сягнула безпрецедентних для нашої держави понад 50 відсотків. Але чи змінилася при цьому точка зору колективного Заходу?

— Існують дві компоненти проблеми — як на це дивиться світ і як на це дивляться українці. І справді, свого часу, за мого президентства, ми зробили всю домашню роботу до того самого Бухарестського саміту, на якому нам могли надати План дій щодо членства у Північно-Атлантичному альянсі. До того ж за день до початку саміту до нас приїжджав президент США — і з ним ми ще раз проговорили всю безпекову карту. Тож я був глибоко переконаний, що ПДЧ ми отримаємо.

Але при цьому ми мали опонентів, які, з одного боку, агітували за «безпековий нейтралітет» — це була найпоширеніша популярна тема, яка потім принесла чимало людських жертв на Донбасі. Була ще радикальніша пропаганда — ліві партії з ранку до вечора розповідали про Ташкентську оборонну ініціативу Росії. Я ж переконував, що насправді існує лише один шлях зробити Україну вічною — приєднатися до європейської колективної моделі безпеки. Сила якої полягає не в тому, що в європейському панатлантичному альянсі більша армія, ніж та, що її має Росія. А в тому, що рівень солідаризації, який виношує цей проєкт, коли всі країни відповідають одна за одну і одна за всіх, — це найглибший і найдієвіший безпековий принцип.

Історія нас вчить — жодна країна Європи не змогла сформувати власної і самодостатньої політики власного захисту. Один великий канцлер свого часу заявив: «У Європі має бути або одна-єдина безпекова політика, або жодної». Тобто або всі за одного, або кожен відповідає за себе. Тут захована дуже глибока філософія: кожна континентальна країна є невід'ємною частиною континентальної безпекової угоди.

■ Вікторе Андрійовичу, ви були

Table with 6 columns: UA: Перший, КАНАЛ «1+1», ІНТЕР, КАНАЛ «УКРАЇНА», ICTV, НОВИЙ КАНАЛ. Rows contain program schedules for various channels including UA: Перший, 5 канал, НТН, ПРЯМИЙ, КАНАЛ «2+2», НЛО-ТБ, СТБ, and ТЕТ.

ПОЛІТПАРНАС
Незалежність-30
Ігор ДЕМ'ЯНЧУК
Київ
Українці — вільні козаки, Ми свою вирішуємо долю.
Путіну народ наш не скорить, Розірвем ми путінські пута, І повстане в довгождану мить Україна вільна та розкута.

UA: Перший	
06.00, 10.01, 14.30, 18.00, 21.50	XVI літні Паралімпійські ігри
10.00	Хвилина мовчання: День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України
13.30	День пам'яті захисників України
16.30	Студія Паралімпійські ігри
21.00, 0.00, 2.30, 5.35	Новини
21.3	Доба Паралімпійських ігор
00.25 Х/ф «Тіні забутих предків»	
02.00, 2.55	Д/ф «Суперчуття»
03.20	Д/ф «Планета інновацій»
04.10	Енеїда
05.05	Я вдома

НТН	
05.15 Х/ф «Вінчання зі смертю»	
06.40	«Слово предстоятеля»
06.50	«Випадковий свідок. Навколо світу»
09.15	Т/с «Смерть у раю-9»
13.45 Х/ф «Сутичка»	
16.05 Х/ф «Остання куля»	
17.50	«Легенди карного розшуку»
19.00	Т/с «Захват»
22.55 Х/ф «Порятунок»	
00.45 Х/ф «Небезпечний пасажир»	
02.10	«Речовий доказ»

НЛО-ТБ	
06.00, 10.20	Check-In. Україна
07.45	М/ф «Темний плащ»
09.00	М/ф «Качині історії»
15.00 Х/ф «Рембо: перша кров»	
16.50 Х/ф «Рембо-2»	
18.50 Х/ф «Рембо-3»	
20.50 Х/ф «Скелелаз»	
23.00	Назустріч пітьмі
00.40	Мама реготала. Найкраще

СТБ	
04.45 Х/ф «Мама» мимоволі	
07.00 Х/ф «Знахар»	
09.55	МастерШеф
15.00	Супермама
19.00	Слідство ведуть екстрасенси
21.00	Один за всіх. 2021 р. Осінь
22.10	Тасмніці ДНК
ПРЯМИЙ	
09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00	«Репортер». Новини
09.10	«Медексперт»

КАНАЛ «1+1»	
07.00	«Життя відомих людей»
08.00	«Сніданок. Вихідний»
09.00, 2.30	«Світ навиворіт»
18.30	«Світське життя-2021. Найкраще»
19.30, 5.35	ТСН
20.15	Драма «Пульс»
22.10	Бойовик «Леон-кілер»
00.20	Бойовик «Найкращий стрілець»

5 канал	
06.00	Вікно в Америку
06.10, 7.10, 1.10, 2.15	Д/с «Най-екстремальніший»
07.00, 8.00, 8.50, 15.00, 19.00,	
20.00, 0.00, 1.00, 2.00,	
10.10	«Про особисте»
11.15, 12.15	«Акценти»
13.10, 22.00	«Ехо України»
13.40	«Запоребрик NEWS»
14.00	Документальний фільм
17.15	«Не наша Russia»
18.00	«Анатомія тижня»
20.00	«Прямий доказ»
20.20	«WATCHDOGS»
20.45	«Sound. ЧЕК»
21.00	«Великі новини»

КАНАЛ «2+2»	
06.00	«Помста природи»
08.40, 0.30	«Загублений світ»
13.55 Х/ф «Люди Ікс: перший клас»	
16.20 Х/ф «Росомаха. Безсмертний»	
19.00 Х/ф «Люди Ікс: дні минулого майбутнього»	
21.40 Х/ф «Люди Ікс: апокаліпсис»	
02.20, 4.30	«Відеобімба-2»
04.25	«Найкраще»

КАНАЛ «1+1»	
06.00, 8.00, 12.55, 1.15, 3.20, 5.30	Топ-матч
06.10	«Чорноморець» — «Олександрія». Чемпіонат України
08.10	«Бешикташ» — «Фатіх Карагюмрюк». Чемпіонат Туреччини
10.00, 13.00, 14.45, 17.45, 20.15, 23.00	Футбол NEWS
10.20, 23.15	Yellow
10.30	«Волинь» — «Металіст». Чемпіонат України. Перша ліга
12.20	«Перша ONLINE»

ІНТЕР	
05.50 Х/ф «Людина без обличчя»	
08.00	«Удачний проєкт»
09.00	«Готуємо разом»
10.00, 10.55, 11.50, 12.45	«Інше життя»
13.30	«Речдок. Особливий випадок. Шрами війни»
18.05 Х/ф «Підозри містера Вічера»	
20.00	«Подорож тижня»
22.00	Т/с «Місце зустрічі змінити не можна»
01.10	«Речдок»

5 канал	
3.00, 4.00, 5.00	Час новин
07.50, 21.25	Актуально. Економіка.
	Політика. Соціум
08.05	Невигадані історії
08.20	Воїн — це я!
13.10, 15.55, 16.25, 18.55	«УПЛ ONLINE»
13.55	LIVE. «Десна» — «Верес». Чемпіонат України
16.55	LIVE. «Минай» — «Шахтар». Чемпіонат України
19.25	LIVE. «Рух» — «Львів». Чемпіонат України
21.20	«Великий футбол»
23.25	«Касимпаша» — «Галатасарай». Чемпіонат Туреччини
01.30	«Минай» — «Шахтар». Чемпіонат України
03.40	«Алтай» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини

ФУТБОЛ-2	
06.00, 13.55	«Металіст 1925 р.» — «Дніпро-1». Чемпіонат України
07.45, 9.45, 11.45, 21.10, 23.40,	1.45, 3.45 Топ-матч
08.00	«Кривбас» — «Поділля». Чемпіонат України. Перша ліга
10.00, 17.25	«Інгулець» — «Маріуполь». Чемпіонат України
12.00	«Бешикташ» — «Фатіх Карагюмрюк». Чемпіонат Туреччини
13.45, 20.00, 22.30	Yellow
15.40, 2.00	«Волинь» — «Металіст». Чемпіонат України. Перша ліга
19.10	LIVE. «Касимпаша» — «Галатасарай». Чемпіонат Туреччини

КАНАЛ «УКРАЇНА»	
05.50	Сьогодні
06.50	Реальна містика
11.00 Х/ф «Нульовий цикл»	
13.00	Т/с «Тростинка на вітрі»
17.00, 21.00	Т/с «Гра в долю»
19.00	Сьогодні. Підсумки з Олегом Панютюю
23.20, 2.00	Т/с «Ти тільки вір»
01.30	Телемагазин
03.30	Гучна справа
04.15	Зірковий шлях
04.45	Т/с «Хід прокурора»

5 канал	
08.35	Драйв
09.00	Божественна літургія ПЦУ
11.00	Божественна літургія УГКЦ
12.45	Індійський фільм
15.15, 22.00	Концерт
21.40	LIVE. «Алтай» — «Фенербахче». Чемпіонат Туреччини
00.00	«Десна» — «Верес». Чемпіонат України
04.00	«Рух» — «Львів». Чемпіонат України

МЕГА	
06.00	Випадковий свідок
09.10	Гордість України
10.05, 20.05	У пошуках істини
11.05	Речовий доказ
12.15	Фантастичні історії
13.15	Тасмніча світова війна
14.15	Безжалюний Всесвіт
16.50	Дикі Кариби
18.50	Історія українських земель
21.00	Мисливці на скарби
23.05	Секрети Адольфа Гітлера
00.00	Їжа богів
01.00, 5.15	Містична Україна
01.50	Брама часу
04.20	Природа сьогодні

ICTV	
04.55	Скарб нації
05.10	Факти
05.35	Секретний фронт
07.35	Громадянська оборона
08.35 Х/ф «Індіана Джонс: у пошуках втраченого ковчега»	
10.55, 13.00 Х/ф «Індіана Джонс і храм долі»	
12.45	Факти. День
13.45 Х/ф «Індіана Джонс і останній хрестовий похід»	
16.10 Х/ф «Індіана Джонс і королівство кристалевого черепа»	
18.45	Факти тижня
21.15 Х/ф «Нестримні-3»	
23.55 Х/ф «Вбивство у Східному експресі»	
02.05 Х/ф «Еверлі»	
03.30	Я зняв!

5 канал	
19.10	Д/с «Майстри війни»
20.10	Машина часу
21.00	Час новин. Підсумки дня
21.20	Вечірній преЗЕдент
21.30	Вечір з Яніною Соколовою

K1	
06.30	«Top Shop»
08.00	М/с «Кротик і Панда»
08.40	«Орел і решка. На краю світу»
10.25 Х/ф «Після весілля»	
12.30 Х/ф «Крихітка на мільйон доларів»	
15.00	«Орел і решка. Навколосвітня подорож»
17.00	«Орел і решка. Навколо світу»
00.30 Х/ф «Модна штучка»	
02.20	Т/с «Три сестри»
03.15	«Нічне життя»

K2	
06.30	Телемагазин
07.30	Квадратний метр
09.30	Майстри ремонту
12.00	Правила життя
13.40, 22.20	Дачна відповідь
14.40	Шість соток
18.00	Удачний проєкт
19.40	Затишна дача

НОВИЙ КАНАЛ	
06.00 Х/ф «Майбутній король»	
07.15 Х/ф «Хроніки Спайдервіка»	
09.10 Х/ф «Хоббіт: несподівана подорож»	
12.40 Х/ф «Хоббіт: пуста Смоґа»	
16.00 Х/ф «Хоббіт: битва п'яти воїнств»	
19.00 Х/ф «Сьомий син»	
21.00 Х/ф «Ван Хельсінг»	
23.40 Х/ф «Геймер»	
01.20	«Improv Live Show»

5 канал	
00.30	Історія з братами Капрановими
03.10	Обережно, діти!
04.10	Фізкульт ура!
05.10	Д/с «Авіакатастрофи: причини і наслідки»
20.30	Дача бороданя
23.00	Квартирне питання
00.40	Ідеї ремонту
01.40	Формула любові
03.20	Арт-простір
03.40	Корисні поради
04.10	М/ф

TET	
06.00	TET Мультиранок
09.40 Х/ф «Грейфрайєрс Боббі»	
11.40 Х/ф «Макс»	
13.50 Х/ф «Макс-2: герой Білого дому»	
15.30	М/ф «Як приборкати дракона»
17.15	М/ф «Панда Кунг-Фу»
19.00 Х/ф «Фантастична четвірка»	
21.00 Х/ф «Фантастична четвірка-2. Вторгнення Срібного серфера»	
22.45 Х/ф «Винні зірки»	
01.15	Країна У-2
02.30	Панянка-селянка
05.50	Корисні підказки

Україна молода

ГОЛОВНИЙ | НОВИНИ | ПОЛІТИКА | ЕКОНОМІКА | СУСПІЛЬСТВО | ІСТОРІЯ | ЗДОРОВ'Я | КУЛЬТУРА

У БРИТАНІЇ ПОЧАВСЯ РЕФЕРЕНДУМ ПРО ВИХІД КРАЇНИ З ЄВРОСОЮЗУ

У Великобританії почалося голосування на референдумі, який повинен визначити подальшу долю членства країни в ЄС. >>>

ПОЛІТИКА

Чим багаті: Україна як сировинний придаток Європи
Пам'ятаєш диванери твоя? Полюємо значної кількості нових брендів, що прокладають собі шлях на міжнародний ринок.

www.umoloda.kyiv.ua

Катерина САМЧЕНКО, Григорій ТУРШУКОВ

Надзвичайно цікавий і небайдужий до історичної Батьківщини прямий нащадок гетьмана України Кирила Розумовського — граф Грегор, історик і політичний консультант, громадський і культурний діяч, голова сім'ї Розумовських, активно захищає і просуває українські інтереси на Заході. У серпні він знову з Відня прилетів в Україну. Поклонився пам'яті Наталії Розумихи в Козельці, за 70 км від столиці, у соборі Різдва Богородиці, де покоїться прах матері козацького роду Олексія і Кирила, які стали Розумовськими. Навідався і в село Лемеші, де донині, але у плачевному стані, стоїть будинок Дарагана, який належав сім'ї сестри Розумів-Розумовських. У Києві пан Грегор долучився до публічної дискусії про медіаграмотність, яку організатори креативно поєднали з музикою Моцарта, Бортнянського та Березовського, напевно знаючи про захоплення гостя класичною музикою.

Уже традиційно пан Грегор, відвідуючи Україну, приділив час читачам «України молоді». І ми знову маємо ексклюзивне інтерв'ю.

Популярні соціальні мережі — як політичні інструменти

■ **Пане Грегоре, ви з однодумцями почали досліджувати інформаційний простір. Розкажіть про свою нову ініціативу The Reality Bites Initiative.**

— Велика частина конфлікту між Україною та Росією ведеться на полі битви через засоби масової інформації. Російська сторона, Путін поширюють свою брехню через західну громадськість. Росія інвестує у вплив на західні ЗМІ багато грошей, часу та ресурсів.

Для протидії ми створили ініціативу «Реальність кусається» — The Reality Bites Initiative, об'єднавши невелику групу однодумців в Австрії: я — найстарший, і четверо молодих українців, які живуть у Відні. Ми проводимо зустрічі з особами, які ухвалюють рішення у ЗМІ, а також надаємо певний аналіз західних медіа.

Це повільний процес. Робота кропітка, не завжди все вдається, тому що завжди зустрічаються люди, наповнені російською пропагандою.

У західних ЗМІ є багато російської брехні. РФ застосовує непрямий вплив, який є неймовірно ефективним. Наприклад, у Німеччині російська сторона для поширення маніпулятивної інформації використовує некомерційну організацію «Діалог цивілізацій», яка базується в Берліні. Через неї стверджують, що американські санкції не направлені проти російського ринку. Ця організація у західних медіа поширює думку, що згадані санкції направлені проти Європи, адже стають на заваді співпраці Росії з Європою.

Росія популяризує ідею, що Україна є фашистською антисемітською націоналістичною країною ксенофобів. Також російські ЗМІ просувають ідею, що Україна насправді не є повноцінною країною, а просто провінція Росії.

Я не знаю, чому Україна не дає достойної відповіді на таку пропаганду. Можливо, через брак ресурсів. Можливо, ще й тому, що не вистачає компетентних експертів, які би розумілися на сучасних засобах впливу, таких як Tik-Tok, Instagram тощо. Насправді наразі ці популярні соціальні мережі — це політичні інструменти, які мають безпосередній вплив на молодь. Російська сторона вже навчилася їх використовувати.

Україна також повинна у цій війні оборонятися і наступати.

Я завжди кажу всім: коли ти в Києві — ти вільна людина; ти можеш робити що хочеш, на відміну від Москви. Серце України — це свобода.

Так, можливо, деякі установи не функціонують належним чином; так, присутня корупція, але свобода — існує! А зі свободою слова ми можемо розвиватися. Я не відчуваю в Україні гомо-

фобії, тут говорять про екологічні проблеми. Отже, Україна дійсно може багато чого запропонувати.

Працювати над іміджем України в сучасному світі можуть не лише професіонали, а й усі звичайні люди, поширюючи свої думки у медіа.

■ **Якщо згадати історію Симона Петлюри, то зрозуміло, що Росія у різний спосіб, але давно і цілеспрямовано займається дискредитацією України. І Розумовських довгий час показували аж за надто спрощено. У який спосіб це можна припинити у XXI столітті, коли засобів впливу на аудиторію дуже багато?**

— Люди в інших країнах вважають, що національні постаті в Україні насправді не є історично важливими. Але у випадку з Петлюрою, наприклад, це зовсім не так. Петлюра є чудовим прикладом вагомій історичній постаті, тому що він в основному намагався створити Українську Державу. Він робив це по-своєму та у спосіб, наскільки це було можливо у той час. Я знаю, що в Західній Україні багато хто Петлюру не любить з різних причин, наприклад тому, що він «продав» Західну Україну Польщі. Однак у нього в той час насправді не було багато опцій.

Пропоную згадати ще одного історичного діяча — пана Махна. Ці дві постаті мали абсолютно різні ідеї, але обидва були дійсно геніями. Напевне, вони б повбивали один одного, якби зустрілись, однак — це справді важливі історичні фігури.

У випадку моєї родини прикладом визначної історичної постаті є Кирило Розумовський, який зміг за короткий час провести вагомий реформи в суспільстві. Кирило повністю підготував його до західних стандартів, створював нові структури. Він перетворив козацьку шляхту на знать європейського зразка, яка була визнана іншими європейськими країнами, що є дуже важливим. Водночас він змушував шляхту отримувати освіту; також мали отримувати освіту всі діти нової шляхти.

Кирило Розумовський змінив позиції національної знаті, давши їй власність, землю, яка раніше належала імперії. Також в його оточенні було багато свідомих мазепинців, яким він довіряв владу. А в 1750-х давати владу мазепинцям було дуже небезпечною справою, це майже завжди означало — наражатися на в'язницю.

Важливою є справа постійного занурення в історію. Якщо люди і медіа почнуть згадувати історичні постаті України, розуміти їхнє значення — не нав'язане російською пропагандою впродовж століть, а справжнє — побачать складну українську історію, де важливими були розвиток і прогрес.

■ **На вашу думку, чи міг би бути іншим результат для України стосовно «Північного потоку-2», якби сильнішими були пози-**

3 ПЕРШИХ ВУСТ

Грегор Розумовський: Серце України — це свобода

Нащадок гетьмана, історик і граф — про ініціативу протидії інформаційним маніпуляціям «Реальність кусається», видання віденського сімейного архіву та наукове відкриття в зоології

Грегор Розумовський у Києві.
Фото Валентини САМЧЕНКО.

ції просування своїх інтересів в інформаційному просторі за кордоном?

— Так, звісно. Позиції України в інформаційному просторі недостатньо сильні, і це не може не розчарувати. Очевидно, відповідальні за це люди досі не розуміють важливості інформаційного світу.

Віденський архів гетьманської сім'ї Розумовських

■ **В інформаційному протистоянні простіше мати успіх тому, хто має достатній фінансовий ресурс. І це Україні залишає мало шансів. Чи ми просто не можемо визначити пріоритети й акумулювати ресурси?**

— За допомогою медіа Україна повинна закріпитись у свідомості людей на Заході як та, якою вона і є — європейською країною. Україна є частиною Європи. Щоб це утвердити в ситуації, коли російська сторона робить усе для забруднення іміджу України, — уряд має інвестувати гроші. Насправді, на це не потрібно дуже багато грошей. До того ж часто гроші влада витрачає на менш важливі справи.

■ **Росії вигідно Україну та ЄС остаточно роз'єднати. Які заобіцянки цьому мала би зробити держава, незалежність якої вже відновлена майже 30 років?**

— По-перше, утвердитися як європейська демократична країна. По-друге, об'єктивно оцінити використання ресурсів в Україні та почати робити зміни у правильному напрямку. Безперечно, позбавитися корупції.

Ви знаєте, я думаю, що ми певним чином повинні бути вдячні Путіну за те, що він порушив у 2014 році суверенітет України — це багатьом людям допомогло ідентифікувати себе українцями.

■ **Пане Грегоре, коли ви для себе усвідомили остаточно, що Розумовські — це українська історія, навіть якщо ваші предки жили у Російській імперії?**

— Я вам розповім один маловідомий факт про Кирила Розумовського. Він не розмовляв російською. Навіть коли він був у Петербурзі, він говорив лише французькою або німецькою.

Це також насправді дуже важливо, що українська тоді стала насправді функціонуючою окремою мовою.

Григорій Розумовський — син Кирила, — поїхав з Росії у 1818 році. Віденський гілці роду вже понад 200 років.

■ **У Відні ви зберегли листи Кирила Розумовського з Батурини до його сина Андрія. Вони були включені до двотомної збірки «Віденський архів гетьманської сім'ї Розумовських», виданої інститутом Національної академії наук України. Чи планується їх публікація окремо для масового читача?**

— Ні, не планується. Видана збірка — справді добре складена компіляція, зроблена кандидатом історичних наук Світланою Потапенко, яка вивчала архіви у Відні з 2015 року, — адже відображає тогочасне суспільство. Дійсно, цікаво подивитися, наскільки складними були процеси, які тоді відбувалися.

В універсалах імператриці та в указах гетьмана можна побачити ідеї, смисли, приховані за словами та між рядками. Ми бачимо, що насправді імператрицю не влаштувала реформаторська політика Кирила Розумовського.

«Молоде покоління може змінити країну»

■ **Григорій Розумовський став засновником австрійської гілки роду. Ви його прапраправнук. В Україні роботи з зоології та мінералогії Григорія Розумовського залишаються маловідомими. Чи плануєте ви поширювати його твори?**

— У нього є одна робота, яка є філософським спостереженням за тогочасною Росією. У ній також можна побачити його листування з французькими революціонерами того часу. Григорій був близьким другом Шарля Массона (французький поет, мемуарист. — Ред.), який писав про Григорія як про «єдину цивілізовану людину в Російській імперії». Інші його роботи вже фактично опубліковані. Григорій Розумовський був тим, хто відкрив невідомий до нього науці вид тритона, який пізніше був названий *Laerta helvetica, Razumovskiy*.

Наука — це одна з галузей, які завжди цікавили родину Розумовських. Зазвичай інтерес родини складали три речі: політика, наука та музика. Цікаво, що інтерес до музики зберігся і до сьогодні. Він передавався з покоління в покоління.

■ **Чи вважаєте, що українські установи зацікавлені в популяризації історії Розумовських?**

— Світлана Потапенко вже зробила вагомий внесок у дослідження історії Розумовських. Однак я не впевнений, що нині це справді є для українських установ пріоритетом. Це більше стосується сфери інтересів істориків.

■ **Чи плануєте ви зараз якісь спільні заходи з Галицьким музичним товариством?**

— На нинішній момент — ні. Я є членом Галицького музичного товариства, але, на жаль, коронавірус заважає активному проведеному культурних заходів. Це сумно, але для сфери культури коронавірус має ефект ядерної бомби.

■ **Чи плануєте проводити у Відні ще спільні заходи з Тарасом Компаніченком, концерт якого був восени 2019 року?**

— Тарас Компаніченко — мій друг. Його українська музика в стилі бароко є дуже особливою. Тож вона складає інтерес більше для спеціалістів. Великі події з широкою публікою не є можливими.

■ **Україна святкує тридцять річницю відновлення Незалежності. Чи маєте ви оптимістичні прогнози щодо подальшого розвитку країни?**

— Я регулярно приїжджаю в Україну вже 30 років. Тут, у Києві, та будь-де в іншому місці в Україні я бачу досі невеликі, адесь великі зміни. Головне — завжди щось змінюється, і очевидно, що Україна прогресує. Стає все кращою і кращою.

Можливо, не все покращується з такою ж швидкістю, як, скажімо, у Німеччині після війни, яка тоді зазнала дуже сильної руйнації. У Німеччині інфраструктуру потрібно було відремонтувати та відновити, але не повністю заново збудувати, як це було тут. Також німці мали величезні грошові надходження з Америки. Тому їхні темпи відновлення були досягнуті не лише, власне, німецькими силами.

Очевидно, що зараз в Україні події розвиваються. Молоде покоління дійсно може змінити країну. У моєму поколінні так багато людей, які здобули освіту в Радянському Союзі, і вони досі мислять так, як мислили в СРСР. Подивившись на старше покоління і на сучасну українську молодь, можна побачити відчутну різницю.

І коли я дивлюся на людей свого віку на Заході, я також бачу, що ці люди глибоко пронизані ідеями «холодної війни». Люди моєї вікової категорії були виховані в ідеях, що буде третя світова війна, і вона може бути ядерною. Люди вірили і готувалися до нападу Радянського Союзу. Через це, на жаль, між Західною Європою та Східною Європою з'явилася й існує досі ментальна стіна; вона має своє коріння від «холодної війни».

Інтерв'ю підготовлене в рамках проєкту «Україна молода: 30-й рік Незалежності».

Ліна ТЕСЛЕНКО

■ МУЗЕЙНИЙ ПРОВУЛОК

Від «людей у кожухах»
до українських геніїв

Хто вони — українці, які покинули Батьківщину багато років тому і чому зважилися на це, — розповідає столичний Музей української діаспори

Якщо йти від станції метро «Арсенальна» вулицею Московською, за кілька кварталів, забудованих переважно сучасними спорудами, несподівано з зелені дерев вирине старовинний двоповерховий особняк з масивними колонами. Цей красень заслуговує не тільки на те, щоб з цікавістю розглядати його знадвору. Варто зайти всередину: саме тут розташовано Музей української діаспори, що розповідає про українців, які свого часу з різних причин покинули Батьківщину. Проте не перестали бути українцями, адже в своєму серці ніколи не втрачали зв'язок із рідною землею...

Україна поза Україною

«Наш заклад діє з 1999 року, — розповідає директорка Музею української діаспори Оксана Підсуха. — Його фундамент заклали українці світу, які після відновлення незалежності України почали налагоджувати зв'язки з батьківщиною та дарувати рідній країні мистецькі колекції та історичні артефакти. Від початку заклад називався Музеєм культурної спадщини. Ця надто загальна назва аж ніяк не відображала концепції музею. Тож одним із моїх перших кроків як очільниці закладу стало формування чіткої стратегії музею, важливою складовою якої стало перейменування. З 2015 року ми називаємося Музеєм української діаспори і докладаємо великих зусиль, аби бути гідними «амбасадорами» світових українців на їхній історичній батьківщині.

Україна поза Україною — це величезний світ. Кожен третій українець нині проживає поза межами держави. Історія діаспори — це історія боротьби за незалежність та національну ідентичність, це історія втрат і фантастичних здобутків, це потужна мережа політичних, громадських, культурних інституцій, які діяли і продовжують діяти у різних країнах, це тисячі талановитих особистостей, відомих в усьому світі. На жаль, в Україні про це майже не знають».

Цьогоріч у музеї було започатковано нову постійну експозицію, яка відкриває Україні історію української еміграції у різних аспектах. Вона розповідає про діаспору як явище, про те, хто і чому їхав у «світ широкий» та чого досяг там, на далекій чужині.

У пошуках кращого життя і волі

Історія українських емігрантів починається в другій половині XIX століття. У пошуках кращого життя за океан потягнулися десятки тисяч українських родин. «Їхали по омріяну землю, — каже провідний науковий співробітник музею Назар Розлуцький. — Аргентина, Канада, Штати мали багато вільної землі, яку треба було обробляти. Тому агітували до переселення людей зі Старого Світу. І якщо в Україні галицька родина початку XX ст. у середньому мала земельний наділ від 2 до 5 гектарів (для родини з кількох ротів це було якраз щоб не вмерти з голоду), то в Канаді, наприклад, їм обіцяли 65 гектарів! Звичайно, люди, які тут ледве зводили кінці з кінцями, спокуюшалися і їхали за океан».

Вирушаючи на чужину, вони спродували все, що не могли забрати із собою — хати, худобу. Водночас намагалися взяти з собою якомога більше речей, які могли згодитися на новому місці. Одягали на себе всього побіль-

ше. І вже за океаном сходили на берег у чужеродній вигляді — навіть улітку були вбрані в кожухи та три-чотири шари одягу. За кордоном їх так і називали «люди в кожухах».

Працьовиті українці в чужих краях швидко досягали успіху. Із розрізнених осередків гуртувалися у великі громади, створювали власні економічні, культурні, просвітницькі, релігійні організації. «Ось тут на нашому стенді можна побачити документ — кольорову членську грамоту одного з таких братств. Якихось сорок років пройшло, а українці зі злиднених заробітчан перетворилися на заможну громаду, яка може дозволити собі таку грамоту, мати облігації тощо, — продовжує Назар Розлуцький. — А ось книжки, які видавали громади за власний кошт українською мовою».

Разом з українцями на нових землях з'являлися й наші назви: хутори Олесків і Сірко, поселення Новий Київ, Тербовля тощо... На сьогодні лише в США є 12 (!) населених пунктів із назвою «Одеса».

А от друга хвиля еміграції, яка розпочалася після Першої світової війни і тривала до Другої світової, вже суттєво відрізнялася за складом переселенців. Її пік припав на 1919-20 роки, коли внаслідок революційних подій сотні тисяч успішних і освічених людей рушили за кордон. Це був цвіт нації — культурна еліта, банкіри, купці, підприємці, священники, лікарі, вчителі, тобто переважно ті, кого змусили виїхати обставини. Люди вже не про краще життя думали, а про банальний порятунк від більшовицького свавілля.

Саме в той період Україну покинули авіатор Ігор Сікорський, родина гетьмана Павла Скоро-

падського, хореограф Василь Авраменко, диригент Олександр Кошиць, танцюрист Серж Лифар, художники Давид Бурлюк і Микола Кричевський та інші видатні постаті української історії й культури.

Під час третьої хвилі еміграції, яка тривала впродовж 1939-45 років, Україну залишали переважно біженці — як від нацистського режиму, так і від радянського. Серед них були як представники інтелігенції, так і прості люди. За плечима тих і інших були колективізація, розкуркулення, голодомори, репресії, табори і страх повернутися туди, де панує людиноненависницька влада.

«Якщо в Україні галицька родина початку XX ст. мала земельний наділ 2-5 гектарів (якраз щоб не вмерти з голоду), то в Канаді, наприклад, їм обіцяли 65 гектарів!»

Більшість українців у повоєнні часи жили у так званих Ді-Пі-таборах. Саме тут вони завоювали перші олімпійські медалі, взявши участь в Олімпіаді поневолених народів, нагадує Назар Розлуцький, саме тут відродився пластовий рух, який згодом поширився на багато країн. Хоча в Ді-Пі-таборах жили люди різних національностей, українці й тут залишалися українцями: створювали свої організації, школи, університети, оркестри і хори, видавали українські книжки.

Козаки з Нью-Йорка

У цей період, 1944 року, Україну залишає й Оріс Гунчак з Тернопільщини, мати майбутнього героя російсько-української війни Маркіяна Паславського. Він народився і виріс уже

далеко від України — в Нью-Йорку. Але отримав потужне патріотичне виховання і мріяв колись побувати на батьківщині своїх предків. Ця мрія здійснилася після відновлення української незалежності. І Маркіян Паславський, випускник найпрестижнішої американської військової академії у Вест-Пойнт, який після виходу у відставку здобув ще одну освіту (займався фінансовими інвестиціями), поїхав до України, де налагодив власний бізнес. Активний учасник двох Майданів. «Одне з найвідоміших фото Паславського зроблене 20 лютого на вулиці Інститутській, думаю, зайве нагадувати, що це

Музей української діаспори та його співробітники. Перші зліва — Назар Розлуцький та Оксана Підсуха.

Музей Української діаспори та його співробітники. Перші зліва — Назар Розлуцький та Оксана Підсуха.
Фото надані музеєм.

Музею представлено випускний однострій Марка Паславського, який родина разом з архівом сина передала музею. «Це один із двох оригінальних мундирів академії у Вест-Пойнт, які є в Україні. Другий — у Львові, в музеї військової академії імені Сагайдачного, але туди нема вільного доступу. А в нас раритет можуть побачити всі охочі», — додає мій співрозмовник.

Ще один унікальний експонат музею — це грудка української землі, яка, промандрувавши світами десятки років, знову повернулася додому. Невідомо точно, хто і коли вивіз її з України, але в 1947 році її подарували Андрію Мельнику, очільнику ОУН. Подарунок було зроблено в дерев'яній різьбленій скриньці, на якій є напис «Еттлінген, 13.XII.47. В день Ангела від друзів». Після смерті Мельника вона залишилася в спадок наступному очільнику ОУН Олегу Штуль-Ждановичу, а від нього перейшла до Миколи Плав'юка. «У 1992 році Плав'юк, який до того ж був президентом УНР в екзилі, передаючи свої символічні повноваження Леоніду Кравчуку як офіційному лідеру України, привіз цей раритет до Києва. А згодом Олександр Кучерук, директор Музею історії революції 1917—1921 рр., передав цей скарб нам», — каже пан Назар.

«Ми надзвичайно вдячні всім нашим добровольцям, родинам українських емігрантів, які продовжують наповнювати нашу колекцію, дарують безцінні архіви, — зазначає Оксана Підсуха. — Зараз у нас триває виставка української та американської художниці Катерини Кричевської-Росандіч, представниці славетної мистецької династії. 2 вересня пані Катерині виповниться 95 років. У 2015-му я мала щастя побувати в неї вдома й отримати в дар архіви родини і цінні мистецькі твори. Вона й зараз використовує будь-яку можливість, аби передати в Україну якісь реліквії. Це яскравий приклад невтомного служіння своїй Батьківщині і віри в нас.

Не буду приховувати, інколи чуємо за кордоном таке: «раптом Путін вас завоює?», «а якщо вся Україна знову буде окупована?». Але це поодинокі голоси. Переважна більшість діаспорян вірять в Україну, допомагають і б'ються «на всіх фронтах», поповнюють нашу культурну скарбницю. Саме українці світу зберегли для нас безцінну історичну спадщину, знищену або спотворену радянським режимом, забезпечили тяглість національної традиції та донесли до нас об'єктивну правду. Великою мірою завдяки їм ми можемо пізнати самих себе».

Пані Оксана з теплотою згадує правнука знаменитого художника Давида Бурлюка. «Він живе в Нью-Йорку і його теж звуть Давид Бурлюк. Зовсім не володіє українською мовою, але добре знає про своє походження. І коли ми спілкувалися, постійно наголошував на цьому, повторюючи англійською I am Kozak («Я козак»)».

Ця історія — чудова ілюстрація того, що колись вирвані з рідної землі пагінци пустили коріння на чужині, але не забули, якщо вони роду-племени, і навіть передали цю генетичну пам'ять своїм онукам і правнукам. І йдеться не про жменьку людей, а про мільйони наших співвітчизників, яких колись Україна втратила, а сьогодні знову повертає їхні забуті імена, здобутки і щирі синівську любов... ■

«Олександр Петраков — всесвітньо відомий спеціаліст, має високий авторитет серед нашої футбольної спільноти і необхідні знання та досвід для того, щоб на даному етапі очолити головну команду країни. Тому цілком заслужено отримав односторонню підтримку членів виконкому УАФ».

Григорій ХАТА

■ ЗБІРНА

Прийшов на допомогу

До подальших виступів у відборі на ЧС-2022 збірну України готуватиме Олександр Петраков

Олександра Петракова призначили новим керманічем першої футбольної збірної України.
Фото з сайту theukrainians.org.

До рішення Андрія Шевченка залишити після Євро-2020 збірну України в УАФ виявилися відверто неготовими. Ситуація, коли заявку на важливі вересневі матчі кваліфікації до ЧС-2022 оголошував не головний тренер, а представники УАФ, яскраво підтверджує розгублений стан, в якому опинилося керівництво Будинку футболу.

За відсутності затвердженого наставника «шорт-лист» на матчі проти Казахстану (1 вересня) та Франції (4 вересня) затверджували новопризначені керівники Комітету національних збірних УАФ — Олексій Михайличенко та Олег Блохін, а також Олександр Петраков (на той час очільник української «молодіжки» (U-18), якому, власне, й прококували місце на чолі «синьо-жовтих».

Утім офіційно наставником збірної України його призначили вже після подачі заявочного протоколу до ФІФА. В УАФ до останнього моменту чекали повідомлення з ОАЕ, сподіваючись, що «Аль-Айн» усе ж погодиться розірвати контракт й відпустити Сергія Реброва в Україну. І поворотною точкою в цьому питанні було 17 серпня. Дочекавшись моменту, коли в країні розпочалася нова доба, президент УАФ Андрій Павелко офіційно повідомив: «До подальших виступів у відборі на ЧС-2022 збірну України готуватиме Олександр Петраков».

Щоправда, керувати «синьо-жовтими» він буде в статусі «в.о.», не маючи з УАФ жодних контрактних домовленостей. Тобто будь-якої миті буде готовим звільнити місце для свого на-

ступника, котрим керівник вітчизняного футбольного господарства бачить Сергія Реброва.

«Попросили, щоб я допоміг, — пояснює деталі угоди Петраков. — Розумію, який узяв на себе тягар. Однак разом із хлопцями зробимо все можливе, аби реалізувати нашу мрію й потрапити до Катару».

Для українського футболу Олександр Петраков — персона знакова. Не кожному вдається навіть на молодіжному рівні виграти чемпіонат світу. А в 2019 році йому разом із молодими українськими футболістами віком до 20 років удалося підкорити світову вершину. Тож Андрій Павелко наголошує: «Олександр Васильович — всесвітньо відомий спеціаліст, має високий авторитет серед нашої футбольної спільноти і необхідні знання та досвід для того, щоб на даному етапі очолити головну команду країни. Тому цілком заслужено отримав односторонню підтримку членів виконкому УАФ».

Щоправда, в Україні Пет-

ракова важко назвати добре впізнаваною футбольною особою. Багато років працюючи з молоддю, він, так би мовити, постійно перебував у тіні своїх колег з елітного дивізіону. Водночас добре знайомі з 64-річним наставником особи говорять про нього як про пряму, жорстку, але справедливую людину.

Додатково про нового наставника «синьо-жовтих» щось може сказати і його тренерський штаб. Одразу після призначен-

ня Петраков наголосив, що собі в помічники планує покликати Андрія Анненкова, В'ячеслава Кернозенка та Олександра Шовковського. Останній, до слова, працював у команді Андрія Шевченка, тож, без сумніву, його досвід неабияк знадобиться новому тренерському колективу збірної України.

Загалом, часу на організаційні питання в Петракова майже не залишилося. Не матиме можливостей для розкачки настав-

ник і в самому відборі, де у збірній України три очки після трьох зіграних матчів. Кожна наступна осічка значно зменшуватиме шанси «синьо-жовтих» у боротьбі за перші два місця в групі. «Не буду говорити, що до мого приходу вже було втрачено чимало очок, не буду вказувати на обмежені часові можливості для підготовки. Разом з командою ми зробимо все можливе, аби досягти потрібного результату», — наголосив Петраков. ■

■ ЛІГА ЧЕМПІОНІВ

Результативний захист

Після мінімальної гостьової перемоги над «Монако» донецький «Шахтар» став на крок ближче до групового раунду Суперліги

Григорій ХАТА

Змінивши після втрати чемпіонського титулу головного тренера, керівництво донецького «Шахтаря» чітко дало зрозуміти, чого чекає від італійця Роберто Де Дзербі.

І, зрозуміло, першим у пріоритеті завдань для нового очільника «гірників» на нинішній сезон стояв вихід команди до групового раунду Ліги чемпіонів.

У протистоянні з бельгійським «Генком» особливих проблем підопічні Де Дзербі не мали. Власне футбольні представники Бельгії й раніше не надто псували «помаранчево-чорним» нерви в єврокубках.

Водночас «Монако» — третій колектив минулого чемпіонату Франції — суперник значно серйозніший. У попередньому сезоні «монегаскам» удалося двічі переграти іменитий «ПСЖ», тож у «Шахтарі» розуміли, що успішно подолати заключний етап кваліфікації ЛЧ-2021/2022 буде непросто.

Представляючи футбольній громад-

Бразильський новачок «гірників» Педрінью приніс перемогу своїй команді в Монако.
Фото з сайту ФК «Шахтар».

ськості України Де Дзербі, керівники донецького клубу характеризували 42-річного наставника як представника нової генерації тренерів, котрий сповідує яскравий відкритий та атакуювальний футбол.

Однак у гостьовій зустрічі проти «Монако» італійський наставник «гірників» запропонував супернику закритий варіант гри. Той, хто очікував побачити на стадіоні «Луї II» український «клон» «Барселони», серйозно прораховався. Жвавим та активним «Шахтар» був лише на старті поединку, доки не відкрив рахунок у матчі, після чого від-

чутно «просів». Як результат, у голкіпера донецького клубу з'явилося чимало роботи. Але 20-річний Анатолій Трубін натиск витримав і допоміг своїй команді залишити ворота «на замку», ставши при цьому головним героєм матчу.

Утім ключовим моментом поединку все ж слід вважати результативний удар на 19-й хвилині бразильського новачка «Шахтаря» — Педрінью, купленого в міжсезоння за 18 млн євро у «Бенфіки».

«Головне — результат! Перемога за нами», — наголосив півзахисник шахтарського клубу Тарас Степаненко, ма-

■ ТАБЛО

Ліга чемпіонів. Кваліфікація. «Плей-оф». Перша гра. «Монако» (Франція) — «Шахтар» (Україна) — 0:1 (Педрінью, 19).

ючи на увазі подвійне враження від гри українського віцечемпіона в Монако. До речі, Степаненко — один з небагатьох українців, хто захищав кольори «Шахтаря» на «Луї II». У стартовому складі «Шахтаря» їх узагалі було лише двоє — Трубін та Матвієнко. Ближче ж до завершення двобою, коли натиск суперника зростав, а сили іноземних лідерів «Шахтаря» залишали, на полі з'явилося ще троє наших співвітчизників — Степаненко, Коноплянка та Сікан.

Зрештою, здобутої «гірниками» в гостях мінімальної переваги замало, аби спокійно почуватися перед домашньою грою-відповіддю. Утім після гостьових 1:0 шансів у них на груповий раунд ЛЧ усе ж більше, ніж у суперника. Хоча Де Дзербі наголошує, що в парі «Шахтар» — «Монако» фаворита немає.

«У нас дуже погано з математикою, тому про розподіл шансів узагалі не думаємо. У повторній грі буде дуже складно. «Монако» приїде, щоб пройти далі. А в «Шахтаря» є традиції, ми їх повинні поважати та пробитися в груповий раунд», — наголосив Де Дзербі.

До слова, через урочистості, що відбуватимуться на НСК «Олімпійський» в День незалежності, «гірники» будуть змушені прийняти «монегасків» 25 серпня не в Києві, а в Харкові. Головну футбольну арену країни, котра в останні кілька років вважається домашньою для «Шахтаря», фізично не встигнуть переорієнтувати зі святкового на футбольний лад. Утім і харківський стадіон «Металіст» добре знайомий «шахтарям». І підтримку свою вони там теж мають. ■

КОМПЛЕКС ЖЕРТВИ

Стокгольмський синдром Нікі Мінаж

Співачка покриває колишні гріхи свого чоловіка

Дара ГАВАРРА

Скандали довкола сім'ї відомої американської співачки Нікі Мінаж, яка родом з острівної країни Тринідад і Тобаго, не вщухають ще з того часу, як Оніка (справжнє ім'я виконавиці) почала зустрічатися, а через пів року вийшла заміж за «крутого» хлопця Кеннета Петті. Вся «крутизна» чоловіка співачки полягала в його кримінальному минулому — ще в 1995 році Кеннета засудили за зґвалтування неповнолітньої, а в 2002-му — дали 7 років за вбивство.

Нещодавно ж прихильників творчості Мінаж, та й не тільки збурила новина про чергову жертву насильства Петті — 43-річна жінка, яку Кеннет спробував зґвалтувати ще в 1994 році, подала позов до Окружного суду США Східного округу Нью-Йорка, а дружина Петті — Нікі Мінаж — через посередників запропонувала їй 500 тис. доларів, щоб та відмовилася від позову. Нагадаємо, минулого року Петті заарештували у зв'язку з тим, що він не зареєструвався як сексуальний маніяк. Після звільнення він дав посе-

реднику номер телефону жінки, і Нікі ніби дзвонила їй і запропонувала гроші та сприяння в перевезенні її сім'ї в Лос-Анджелес. Проте жінка відмовилася від таких «щедрих» відкупних, після чого її постійно почали переслідувати, погрожувати. Жінка змушена була з травня 2020-го постійно переїжджати з місця на місце, втратила роботу, переживає постійний стрес і депресію. Їй доводиться весь час переховуватися, адже вона остерігається за своє життя через погрози.

Наразі адвокати Нікі Мінаж не коментують ситуацію, що виникла довкола її чоловіка.

Нікі Мінаж.

ПОРАДИ АСТРОЛОГА

з 23 до 29 серпня

Овен (21.03–20.04). Для успіху в справах вам знадобиться підтримка колег. У більшості з вас особисте життя може вийти на перший план, тож, відповідно, зростуть і матеріальні потреби.

Дні: спр. — 23; неспр. — 24.

Телець (21.04–21.05). Доведеться підбивати підсумки й осмислювати відносини з людьми, які ще недавно представлялися вірними й надійними. Тому будьте обачливі.

Дні: спр. — 23; неспр. — 25.

Близнюки (22.05–21.06). Ви сперечатиметеся про суто практичні речі. Не виключені бурхливі суперечки з приводу спільного майна та житла.

Дні: спр. — 27; неспр. — 28.

Рак (22.06–23.07). У вашому оточенні з'являться нові люди. Старі прихильності відійдуть у минуле з тих чи інших причин. Ви опинитеся в центрі уваги.

Дні: спр. — 25; неспр. — 26.

Лев (24.07–23.08). Ви самі вибиратимете ролі, які належить грати на сцені життя. Тиждень сприятливий для початку нових справ і просування обраним шляхом.

Дні: спр. — 26; неспр. — 27.

Діва (24.08–23.09). І на роботі, і в коханні можливі круті повороти. Ваші чарівність, розум і фантастична завзятість допоможуть піднятися по кар'єрній драбині.

Дні: спр. — 24; неспр. — 25.

Терези (24.09–23.10). Ви вирішуватимете складні професійні проблеми. Доведеться відстоювати свої позиції і, долаючи перешкоди, ходити по звивистих сходах соціального успіху.

Дні: спр. — 28; неспр. — 29.

Скорпіон (24.10–22.11). Новий проєкт поставить абсолютно нові цілі й нові завдання. Підприємці ризикнуть відкрити новий напрям у справі й візьмуть на роботу нових співробітників.

Дні: спр. — 24; неспр. — 26.

Стрілець (23.11–21.12). Ви будете на піку кар'єрної активності. Налаштуйтеся на успіх довіреної вам справи. Ви сміливо можете розраховувати на підвищення на посаді.

Дні: спр. — 25; неспр. — 28.

Козеріг (22.12–20.01). У вас погіршаться стосунки з колегами, зате фінансове становище покращиться. Удасться оточити себе комфортом і при цьому залишитися в рамках бюджету.

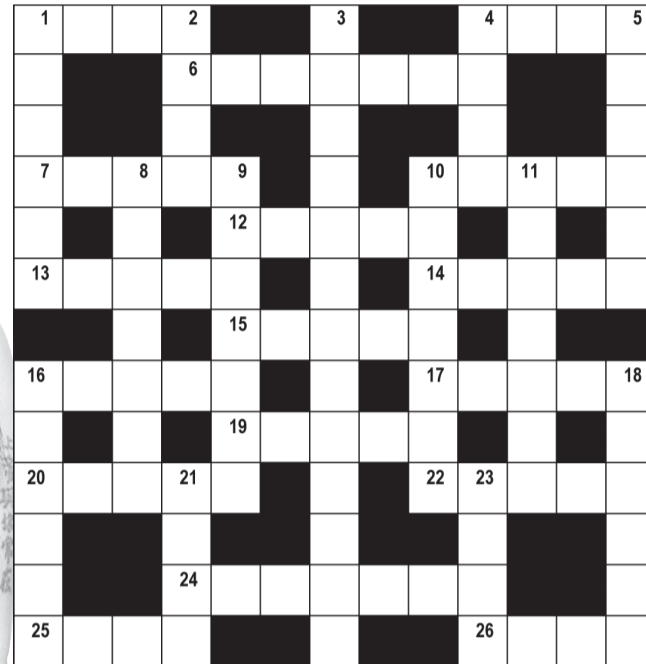
Дні: спр. — 23; неспр. — 24.

Водолій (21.01–19.02). Результати не виправдають надії тих, хто вклав гроші в ремонт або зробив значну покупку для дому. Дходи перевищуватимуть витрати.

Дні: спр. — 26; неспр. — 27.

Риби (20.02–20.03). Попереду складні ситуації з фінансами. У цей час вам висунуть грошові претензії. В одних це може бути пов'язано з особистим життям, а в інших — із професійною діяльністю.

Дні: спр. — 27; неспр. — 28.

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №79

По горизонталі:

1. Алкогольний коктейль із додаванням фруктів чи фруктового соку. 4. Полонений, якого беруть живим для отримання важливої інформації. 6. Радикальний ісламістський рух, який захопив владу в Афганістані. 7. Субстанція, з якої народжується хліб чи локшина. 10. Одна з трьох світових релігій. 12. Імператор, який задля свого задоволення спалив Рим. 13. Третє за величиною місто Естонії, відоме своїм університетом. 14. Птаха, яку часто можна побачити на Донеччині в дикій природі. 15. Червона шапочка, традиційний головний убір турецьких чоловіків. 16. Кисломолочний продукт, який Ілля Мечников вважав ліками від старості. 17. Журналістський жанр. 19. У давніх греків — аполітична людина, яка не бере участі в житті громади. 20. Козак із бандурою, який зображувався на традиційних українських картинах. 22. У давньогрецькій міфології велетень, син бога моря Посейдона і богині землі Геї, який був непереможний, доки торкався землі. 24. Повернення хвороби або повторне скоєння злочину. 25. Струнний музичний інструмент. 26. Поет, оповідач у казахського, киргизького та інших народів.

По вертикалі:

1. Фарш із дичини, м'яса, печін-

ки, яєць, грибів тощо, приготований особливим чином. 2. Адміністративна одиниця в Америці, Індії та деяких інших країнах. 3. Особлива форма дієслова, яка означає додаткову дію, що супроводить головну. 4. Давньоримський бог із двома обличчями. 5. Британський таксист у часи Конан Дойля. 8. Шестикрилий янгол, наближений до Бога. 9. Предстоятель УПЦ Московського патріархату. 10. Іспанська принцеса. 11. Невелика пересувна лікарня при військовій частині і під час війни на полі битви. 16. Космічний об'єкт із довгим хвостом. 18. Річка у В'єтнамі й попередня назва столиці країни. 21. Енергетична оболонка людини. 23. «Наша...» — популярна білоруська опозиційна газета.

Кросворд №77 від 13 серпня

У зв'язку зі святковими вихідними до Дня Незалежності та неробочими днями Укрпошти наступний номер «Україна молода» вийде у п'ятницю, 27 серпня

ПРИКОЛИ

У купе самотній пасажир. Входить грабник, у руці пістолет:
— Швидко гроші!
— У мене немає жодної копійки.
— Чого ж ти тоді трясешся?
— Я думав, що ти контролер.

Мужик скаржиться іншому:
— Не щастить мені з дружиною!
Перша кинула мене, другу я кинув сам, а третя... живе і живе.

Зустрічаються дві подруги:
— У нас учора з чоловіком сталася пригода: сидимо, і раптом хтось постукав у двері. А ми обоє за звичкою в шафу кинулися.

Вирішила приготувати м'ясо у вині. Після другої пляшки перестала розуміти, що я взагалі роблю на кухні.

ПОГОДА

21–22 серпня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, без опадів. Вітер північно-західний, 5–10 м/с. Температура вночі +13...+15, удень +24...+26. Після-завтра вночі +16...+18, удень +27...+29.

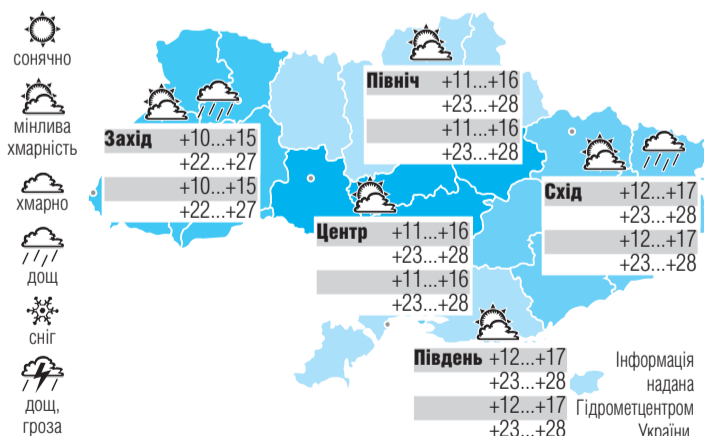
Миргород: без опадів. Уночі +14...+16, удень +24...+26.

Вінниця: без опадів. Уночі +12...+14, удень +25...+27.

Одеса: без опадів. Уночі +15...+17, удень +26...+28.

Курорти Карпат: мінлива хмарність, короточасний дощ.
Трускавець: уночі +10...+12, удень +22...+24. **Моршин:** уночі +11...+13, удень +23...+25.

19 серпня температура води в Чорному та Азовському морях становила 22–26 градусів, у Дніпрі біля Києва — 24.

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефон редакції: +38 091 625 66 32
Електронна пошта редакції: ukrmoloda@ukr.net
Рекламне бюро: reklama-umoloda@ukr.net
Відділ реалізації: 454-84-41
sale_umoloda@ukr.net
«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kyiv.ua

Відділи:
економіки — wagmer@ukr.net
культури, історії, суспільних проблем — vsamchenko@i.ua

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець — ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію: КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець. Комерційні публікації виходять під рубриками: «Український виробник», «Позиція», «Банківська справа», «Фінансова експертиза», «Здоровенки були», «Це — працює!», «Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми», «Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння», «Вітаємо», «Любов і шана». Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах: «Преса України» — у Києві Зам. 3009079 «Видавничий дім «Високий Замок» — у Львові Зам. блок № 374 Верстка та виготовлення фотоформ — комп'ютерний центр редакції «УМ», Газета виходить у вівторок — середу (спарений номер) і п'ятницю, двічі на тиждень Тираж 86734